

нитѣ организации. Въ Турция и особно въ България, въ която насилията бѣха получили своето художественно въплотение, върваха, че условията за една съвременна цивилизация — въ османски смисъл на думата! — сж толкова по-благодатни, колкото повече кръвъ се пуска на раята, колкото повече се опустошава България чрѣзъ безсмисленни данъци и чрѣзъ сѣчѣ. Бейове и султани, чиновници и сатрапи, които имаха за дѣсница и роднитѣ ни сатрапи, се опълчиха противъ цѣлия народъ, който не желаше нищо друго, освѣтъ да живѣе. Но нему не се позволяваше и това. Отъ него искаха безразборно, и когато нѣмаше какво да даде — посочваха му ятаганъ.

Ето причинитѣ на знаменитото Бѣлоградчиско възстание, на възстанието прѣзъ 1836—37. година въ цѣла Сѣверо-западна България, на Пиротското възстание, на Манчовата буна и др. които съставляваха прологътъ къмъ бѣдащата революция. „Извадени отъ нетърпение, чрѣзъ дѣйствиата на своеволнитѣ управители и отъ спахиитѣ, говори M-me Furet —, и подбуждани отъ Сърбия, тѣзи мирни жители (отъ Бѣлоградчиската кааза) бѣха дигнали оржжие да се защищаватъ и бѣха дали доста упорство на своето движение. Трѣбваше да се употрѣбятъ обѣщания за правда и сждъ, за да се смиратъ тѣзи прости и отчаяни хора“. ¹⁾

Прѣзъ пролѣтѣта 1835. година Шерифъ Ахмедъ, аянинъ въ Берковица, направилъ послѣдния си излѣзъ по своята кааза. Неговитѣ хаберджии желаяли да му устроятъ джубуши, къмъ които Берковскиятъ султанъ ималъ голѣма слабостъ. Дѣца, моми, жени и мже били насила изкарани да го посрѣщнатъ, а слѣдъ това било устроено хоро. Разположенъ въ разкошна обстановка, сѣдналъ по турски и съ наргиле въ ржка,

¹⁾ M-me Furet, История на Отоманската империя, стр. 182---183.